

Hokdieren

Pluimvee- en varkenshouderij zijn intensieve veehouderijsectoren die bijvoorbeeld vanwege de gewenste verduurzaming regelmatig in het nieuws zijn. Beide sectoren zitten vooral in het zuidoosten.

Hokdieren zijn pluimvee en varkens. Als er wordt gesproken over fokken en houden van pluimvee gaat het over kippen, eenden, ganzen, kalkoenen en parelhoenders. Het fokken en houden van varkens gaat ook over contractmesten van varkens. Varkenshouders sluiten dan contracten, bijvoorbeeld met een coöperatie, over hun productie en levering.

Naast hokdieren onderscheidt groen onderwijs graasdieren, zoals schapen en ezels, en melkvee. Koeien, schapen en ezels kunnen vaak vrij grazen in een weiland, terwijl varkens en pluimvee meestal binnen worden gehouden. Met elkaar vormen deze drie segmenten de groep productiedieren. Daarnaast zijn er recreatiedieren die weliswaar soms in hokken worden gehouden, maar hier niet worden meegeteld.

Werkgelegenheid

Het aantal vestigingen en werkzame personen in zowel de pluimvee- als varkenshouderij loopt al een paar jaar terug. In 2012 zijn bij het werkgelegenheidsregister LISA iets meer dan 4.300 vestigingen met in totaal meer dan 10.000 werkzame personen in de varkenshouderij bekend. De pluimveehouderij heeft een kleinere omvang dan de varkenshouderij. De pluimvee telt namelijk zo'n 1.700 vestigingen met 4.800 werkzame personen.

Beide branches zijn geografisch gezien sterk vertegenwoordigd in Oost en Zuidoost Nederland. Gemiddeld werken er bij een bedrijf 2,5 personen. Daarnaast maakt de helft van de bedrijven met personeel ook gebruik van uitzendkrachten.

Trends

De pluimvee- en varkenshouderijen staan in Nederland (en in de media) vaak in de belangstelling. Bijvoorbeeld waar het gaat om de wijze van dierenhouden en impact op dier en milieu, voedselveiligheid en -kwaliteit.

De varkensvleesconsumptie neemt wereldwijd toe en Nederland heeft daarin een sterke marktpositie. Nederland loopt zelfs voorop als het gaat om duurzame productie. Samenwerking in de keten is van belang voor het behoud en versterking van deze positie.

Leerlingen

Er zijn niet veel leerlingen die kiezen voor een opleiding voor de hokdierenbranche. Op niveau 2 is er geen specifieke kwalificatie voor de branche. Op niveau 3 en 4 wel. In het huidige schooljaar (2013-2014) staan op niveau 3 (dierverzorger hokdieren) 127 deelnemers ingeschreven, waarvan de helft in de beroepsbegeleidende leerweg. Op niveau 4 (dierenhouder hokdieren) gaat het om 73 deelnemers, minder dan een derde in de BBL. De scholen waar leerlingen deze opleidingen kunnen volgen, liggen vanzelfsprekend vooral in het oosten en zuiden van het land. Het gaat om AOC Oost, AOC Terra, Citaverde, Groenhorst College, Helicon Opleidingen, Landstede en Prinsentuin. Groenhorst College ontwikkelt Engelstalige opleidingen op mbo-niveau – voor een zogenaamd BTEC-diploma – voor Poultry Production en Pig Production.

Gediplomeerden

Omdat het aantal deelnemers gering is, is ook het aantal gediplomeerden per jaar niet groot. In 2012-2013 ging het op niveau 3 om 30 gediplomeerden en op niveau 4 betrof het 32. Na diplomering kiest meer dan een derde van de gediplomeerden er voor om door te leren in het mbo. Van de gediplomeerden op niveau 4 kiest een derde voor een vervolopleiding in het hbo. Het netto aantal voor de branche gekwalificeerde mensen dat de arbeidsmarkt opkomt, is daarmee niet hoog. Het zijn ongeveer veertig mensen. ■

BRONNEN

- Onderwijscijfers DUO (deelnemers, gediplomeerden en doorstroom) (2014)
- LISA werkgelegenheidsregister 2012 (2013)
- Aequor vacatureonderzoek 2013
- Rabobank: marktanalyse varkenshouderij (2013) en 'de markt van de leg' (2013)